

„Edinost“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Varnostna značka:

Za celo leto . . . . . 24 kron
za pol leta . . . . . 12 „
za četrt leta . . . . . 6 „
za en mesec . . . . . 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez pisa ne moremo se upravitve ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petlin. Za vsako kratno naročilo s primernim popustom. Poslana osnutke in javne zavade, do madi oglašit. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati lico Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in posredovanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Tr. 4.

Naša vojna mornarica.

Motto: Kano konjič, kad ga obad badne,
Tad u meni duša zadipila,
Zaigrala zavriskala gorko;
Ej da mi je sila — Semsonova
bila,
Zemljica bi zatutnjila — Od udara
šarenog mramora;
A pod njim bi kleta duša,
Što nevidje nikad mlo more,
U paklene srula ponore.
Tresič: »Kod Tegetthofova
spomenika«.

Ko so v letošnjem zasedanju avstrijske delegacije početkom tega meseca razpravljali proračun za mornarico, došlo je do izjav, mimo katerih ne smemo iti brezbrizno, ker posejajo globoko v bitje našega naroda, to je naroda, ki iztočno obal morja adrijskega šteje v svojo domovino, rekel bi, svojo zibel.

Spoštovana »Edinost« je svoječasno omenila te izjave, ali se ni spustila v globlje komentiranje istih. To so izjave delegata za Kranjsko, dra. Ferjančiča, in zapovednika vojne mornarice, barona Spauna.

Prvi od te dvojice je dal izraza skromni želji, naj bi uprava vojne mornarice gledala na to, da bo v mestni bolnišnici v Pulji namješčen dušobrižnik, ki bo zmožen občeati z hrvatskimi ljudmi, katerih je tam veliko število v službi e. in k. mornarice. Drugi je, odgovarjajoči Ferjančiču, izjavil, da je večina pripadnikov vojne mornarice italijanske narodnosti, dočim se ni niti z jedno besedo obrnil do stvari same, katere se je dotaknil delegat dr. Ferjančič.

Kdor pozna, kake so razmere v naši mornarici, zgrajal se je na izjavi barona Spauna tem bolj, ko uradna statistika sama daje baš nasprotni rezultat. Ali istodobno je pričakoval vsakdo, da Spaunu pride zaslužen odgovor od one strani, ki bi prva morala ustati na obrambo narodnih svetinj, to je od strani hrvatskih zastopnikov v ogersko-hrvatski delegaciji, ki zastopajo hrvatsko Primorje, ter od strani dalmatinskega delegata g. Bulata, ki zastopa krško Dalmacijo, to slavno, more se reči, mater avstrijske mornarice. No, zastonj smo pričakovali kaj takega: oni štirje mameluki, katere madja-

ronski ban Hrvatske pošilja v delegacijo, nimajo moči, nimajo slobode, nimajo sreče, da bi ustali na obrambo hrvatskih pravic; isti g. Bulat je že od davno na glas kakor mlačna narodna duša, orodje nesrečnemu sistemu vladanja, jedno teslo v tuji roki.

Čudno je morda tudi to, zakaj ni dr. Ferjančič reagoval na izjavo barona Spauna, on, ki se je sicer to leto junaški vel v delegaciji, zlomivši staro mlačno tradicijo kranjskih delegatov.

Da bi nas branil kdo drugi, ni bilo niti pričakovati. Poljaki se ne brigajo za tuje nevolje, a Čehi so preveč zamotani v svoje, da bi se mogli brigati tudi za naše. In na ta način je izjava barona Spauna ostala brez odgovora, ki je tem žalostnejša za nas, ker je došla iz ust zapovednika mornarice, torej osebe, ki bi morala najbolje znati, kake odnosi so v vojni mornarici, dočim bi po njeni izjavi morali soditi, ali da ne pozna odnosov, ali da hoté taji resnico.

Rekel sem že, da sama uradna statistika postavlja na laž gospoda admirala, kajti po isti statistiki so najmanje tri četrtine vojne mornarice hrvatske narodnosti, a ostala četrtina sestoji od vseh drugih narodnosti Avstrije. Kdor trdi protivno, ne govori resnice; kdor vidi protivno, je slep; kdor sodi protivno, vara samega sebe.

Zadosti je pogledati v kraje, kjer se rode naši mornarji: Dalmacija se svojo Boko kotorsko, »diko Hrvatovo«, se svojimi otoči, z vsem Primorjem svojim; Istra se svojo Liburnijo in s kvarnerskimi otoči; Hrvatska se svojim Primorjem. Dosti je, ako se podamo na brode naše vojne mornarice, v kasarno v Pulju, na vezbe moštva, pa poslušamo, v katerem jeziku govore vsi ti mornarji, v katerem jeziku jih morajo predpostavljati učiti, da kaj umejo; zadosti je, da čujemo imena pripadnikov mornarice, opazimo jih, ko morejo slobodno dajati duška svoji hrvatski nravi in jih poslušamo, ko iz Kačića ali od kje drugje pevajo pesmi o starodavni slavi svojega naroda; zadosti je, ako smo navzoči na svečanem zaprezeanju naših mornarjev, ki se vrši vsako leto, pa jih vidimo razvrščene po jeziku in narodnosti v namen, da jih svečenik blagoslovi v njihovem jeziku; zadosti je . . . . . ali čemu

imeli priti na pomoč od Mafekinga sem. In ko bi bila zmešnjava največa, prišel bi bil Cecil Rhodes z guvernerjem iz Caplanda in prisilil Krügerja k novim reformam. Vse je bilo dobro pripravljeno, ali ob 11. uri posvetilo se je v glavi zarotnikov. Izpoznali so, da Cecil Rhodes ne želi družega, nego da izpodrine vlado transvaalsko in deželo podvrže oblasti Chartered Company. Tega si pa niso želeli pod nikakim pogojem. Predobro so vedeli, kako zna omenjena družba izkoriščati ljudi. Vedeli so, kako se je godilo v Kimberleyu. Vsi oni, ki so se podložili temu zloglasnemu društvu, so postali pravi, pravcati sužnji v vsačem obziru. Glasovati so morali, kakor so jim velevali in ukazovali gospoda milijonarji. — Zaradi tega so zahtevali od Cecil Rhodesa poročstvo, da ne odpravi vlade transvaalske.

To je bil trd oreh gospodu Rhodesu. Sara ni vedel, kam naj se obrne; zato niti odgovoril ni. Revolucijonarci v Johanisburgu so rožljali z orožjem in čakali na odgovor. A dr. Jameson ni mogel več čakati in je, kakor pravijo, na svojo roko prestopil mejo transvaalsko. Ali več je, nego gotovo, da tega osodopelnega koraka ni storil brez vednosti in odobrenja od strani Cecil Rhodesa.

Hrabri četi njegovi ni šlo slabo. Že več dni prej so pili angleški nektar »whisky« do draže volje in bili so vsaki dan pijani! Taki so bili tudi dne 29. decembra,

treba navajati dalje, da se prepriča vsakdo, kakó bi avstrijska mornarica brez pripadnikov naše narodnosti bila podobna ničli.

Avstrijska mornarica ima svoj koren, svoje življenje na vztočni obali morja adrijskega, a ta obal pripada Hrvatom po Božjem in ljudskem zakonu.

Na tej obali se je razvila sila starih Liburnov in Ilirv v obče, katerih ladje hitroplovke so bile v strah in trepet samim Rimljanom; na tej obali je cvela pomorska sila kraljev hrvatskih iz narodne dinastije, osobito Petra Krešimira; na tej obali so imeli svojo zibel junaški Neretvani in neustrašljivi Uskoki, ki so neredko nemilo osvrkali pohlepe Venecije; na tej obali je tudi ta posljeduja iskala in našla vsikdar na izbero mornarjev za svoje beneške ladje (galije).

Avstrijska mornarica ni drugo nego nadaljevanje starodavne ilirske in stare hrvatske pomorske sile! To se najbolje vidi v cilju njenem in v prvem znamenitem spopadu; cilj jej je obrana iztočne obali morja adrijskega proti navalom tujca, dočim je bitka pod Visom baš dala izraza tej nalogi, naučivši pohlepne prekomore, da je njih domovina na zapadu, a ne na iztoku našega morja.

Borba med iztočnim in zapadnim obrežjem morja adrijskega je postala klasična priča v zgodovini naroda: to je borba dveh svetov, ki se jeden in drugi borita za ta biser Evrope. Iztočna obal ni nikdar podlegla sili zapadne obali: ako je bila kedaj podvržena po prevari, s tem ni zgubila svojega posebnega označja, dočim je vsikdar obvarovala svoj narodni značaj, ki je različen od onega na zapadni obali.

Kjer se Soča steka v morje, tam je meja obeh obali: kar se širi proti iztoku, to je zemljišče našega naroda, kar gre na zapad, to je italijansko. To učiti zgodovina in geografija, to se vidi po horizontalni in vertikalni konfiguraciji tal, to je znano po zaključkih geologov in etnografv.

Kar je nekdanj bilo ilirsko, proglašeno je bilo pozneje hrvatsko; in ako se danes vse to imenuje avstrijsko, stvar ostaja ista: ime ne spreminja značaja zemlje, niti narodnosti ljudstva.

Pokojni Tegetthoff, slava mu in dika, ni govoril kakor govori baron Spaun: po-

ko jih je dr. Jameson uredil v bojno vrsto in jim zapovedal, naj gredo v Johanisburg, da rešjo ubogo rajo moško in žensko, katera da toliko trpi od krutih Burov. In res, drugi dan so se zbudili na polu pijani v zemlji sovražnikov. No, pri Krügersdorfu, so dosegli, kakor jim je šlo: slaven poraz! V sled tega je veliki komedijant Cecil Rhodes moral izročiti ministerstvo! Pač velika kazen!

Ako bi kedo mislil, da bo sedaj ta mož miroval, bi se jako motil. Šel je in končal upor Matabelov, v čudovito kratkem času zgradil železnico Mafeking-Bulawayo in s tem pokazal in dokazal svojo energijo.

Pričakoval je ob jednom, da se akcije društva Chartered Company sedaj dvignejo, a se je zmotil; kapitalisti niso hoteli investovati svojega denarja.

Začetkom letošnjega leta se je Cecil Rhodes povrnil v London in vse je pričakovalo, da se sedaj zgodi kaj posebnega. Léhko trdimo, da je o tem potovanju svojem imel namen, da bi vlado angleško pridobil za vojno proti Transvaalu! Ni še dolgo temu, da je neki liberalni poslanec v »spodnji hiši« nepobitno dokazal, da je bil Chamberlain prav dobro poučen o zaroti leta 1895, da si je on sam trdil prav nasprotno. Na ta način je pal Chamberlain popolnoma v roke zloglasne Chartered Company.

In kljubu temu je prav imenovani državnik še pred nedavnim časom trdil javno,

kojni Tegetthoff je vrhnemu načelniku, ko mu je le-ta čestital na izvojevanu zmagi, rekel: »Lahko je bilo meni zmagati z vašimi hrvatskimi levili«.

Glasoviti Weyprecht, ki je opisal potovanje avstrijske ekspedicije na severni pol, je vedel bolje, nego-li baron Spaun, kje in v kateri narodnosti je moč avstrijske vojne mornarice, ter je dal temu izraza v svoji knjigi, opisujoči življenje in razgovor na brodu: častništvo nemško, moštvo hrvatsko, kuhar italijanski.

Na nekem natecanju v veslanju, ki so je priredili brodovi raznih velevlavst v Carigradu pred nekoliko leti, je sodelovala tudi ladja avstrijske mornarice. Častnik v njej je dajal zapovedi v nemškem jeziku, kar je moštvo jako težko umelo. Naenkrat je častnik, videči, da bi na ta način ostal zadnji, prišel kričati doslovno: »upri lievo«, »desno bolje«, in ladja je šla kakor po loju ter je prva dospela do cilja.

Baron Spaun bi moral vedeti za vse to, vendar si je usodil vreči mej svet »bombo«, ki ne more obstati ni na nebu, ni na zemlji, ker je brez opore v vsakem pogledu.

Morda je gospod Spaun jedno rekel in drugo mislil: a tudi v tem slučaju je storil nedopusten pogrešek, ker je dal našim narodnim nasprotnikom razloga, da nas grdiijo in psujejo, kakor da nismo za drugo v mornarici, nego da peremo krove. Morda je gospod Spaun hotel reči, da se v mornarici rabi večinoma italijanski jezik v občeivanju moštva z častništvom, kar, žalibog, odgovarja resnici. Mladi Nemei, ki prihajajo v mornarico, nimajo obzira za narodnost svojih podrejenih: njihova prijateljstva v Trstu in Pulju, njihova vzgoja, njihove rodbinske zveze, vse to dela, da oni ne marajo za hrvatski jezik, ampak rabijo vedno le neumestno italijanščino.

Ali bilo kakor bilo: naš narod se nima čemu veseliti: to je njegova stara usoda tuge in bede, žalosti in jada, dočim on drugim pripravlja radosti in veselja.

Tako nam pravi zgodovina: Za Kisegom in Sigetom je prišla krvava sodba v Dunajskem Novem mestu; za Jelačićem je došla pogubna nagodba z madjarsko nadmočjo; za Visom in Custozzo je došlo italijansko gospodstvo v Primorju; za Filipovičem je došla

da je Transvaal prisilil Angleško k vojni!

Marca meseca tega leta so inostranci iz Transvaala poslali zopet prošnjo Viktoriji, naj bi posredovala pri Krügerju njim v prid. Zopet so začela pogajanja mej Transvaalom in angleškimi diplomati. A ti so stavili slednji take pogoje, da jih Krüger nikakor ni mogel sprejeti.

Mej tem, ko ste se obe vladi pogajali, so se Angleži prav pridno pripravljali na vojno. Se ve, da tudi vlada transvaalska ni držala križem rok, ampak, ravnaoča se po receptu: si vis pacem, para bellum, se je tudi ona oskrbela za vsaki slučaj.

Služaj Jameson je Krügerju in njegovi vladi odprl oči. Dobro so vedeli, kaj Cecil Rhodes namerja s pomočjo vlade angleške. Kolikor mogoče skrivaj in tiho so se vsa ta leta Buri pripravljali na odločilni trenotek.

Angleži so mislili, da s par tisoči vojakov in nekaj kanoni v nekoliko dneh pridro do Pretorije. Ali kakor nas uči razvoj sedanjih vojne, so sinovi Albiona ta pot kruto prevarili. Mislili so, da bodo Buri imeli le stare, antédiluvijalne topove, a sedaj vedo, da imajo tudi dobro artilerijo. Da so v resnici izvrstni streliči, kažejo nam poročila z vojnega pozorišča. (Zvršetek te serije.)

PODLISTEK 2

Recimo dve tri o Burih.

(Don Karlo Miklavčič.)

Zarota proti Transvaalu je napredovala leto za letom. Rhodes je kupil dva najuplivenjša časnika v Kaplandu, preskrbel jima nova urednika, katera sta neprestano hujskala proti vladi transvaalski. Deželo Betšmanov je spravil pod oblast zloglasne Chartered Company. Ta je pod izmišljenim povodom, da mislijo Betšmanovi vzdigniti se proti Angležem, začela koncentrirati vojake svoje pri Mafekingu. Neko društvo je napravilo mej Johanisburgom in Mafekingom velikanske magazine vsakovrstnega blaga v svrhu, da bi v slučaju potrebe Chartered Company zalagala vojake. V sodčjih od olja in mej premogom se skrivaj pošiljali orožje in municijo v Johanisburg. V tem mestu samem se je osnoval revolucijski komité, kateri je imel nalogo oborožiti Uitlande (inozemce.)

Od kod da je izvirala ta zarota, vidno je prav lahko iz tega, da je niso začeli delavei, ampak milijonarji sami. In ko so ti nagovarjali rudokope, naj se združijo žujimi, so odgovorili le-ti, da raje izgube svoj kruh.

Decembra meseca leta 1895. je vse vrelo po Johanisburgu. Hoteli so v mestu uprizoriti upor, a vojaki Chartered Company so

uprava Bosne in Hercegovine v madjarsko-nemškem duhu.

(In — ako je uredništvu dovoljen ta-le dostavek: za Tegetthoffom je prišel — baron Spaun!)

A mi smo prelivali potoke krvi in do-prinašali nešteto žrtev za obrambo monar-hije ter evropske kulture! Dr. I. Z.

Trst, dne 27. januarja 1900.

Dve oblasti — stranki. Iz Podgrada nam piše prijatelj: Čital sem v eenjeni »Edi-nosti« članek pod gornjim naslovom in entre-filet v obliki dopisa v odgovor na oni članek. Dopisnik, ki je hotel opravičiti sedanje po-stopanje e. kr. finančne prokurature v Trstu, mora biti zelo blaga duša; sploh je čudno, da naš človek more braniti birokracijo v Primorju, ko je znano vsakomur, da naš bojni lebojnaroda znarodom, ampak naroda slovensko-hr-vatskega z inorodno birokra-cijo!!

Ali ni mi danes na umu polemika; ogla-sil sem se s pričujočimi vrsticami le v svrbo, da postavim na laž branitelja sedanjega po-stopanja ees. kr. finančne prokurature v Trstu.

Neki kmet je tožil te dni cerkev v Hrušici radi priznanja lastnine. Tožba je bila slovenska, razprava je bila slovenska, raz-sodba je slovenska, stranke so čisto slovenske, ves sodni okraj podgrajski je izključno slo-venski, oziroma hrvatski — in finančna pro-kuratura? Vložila je priziv proti razsodbi... v italijanskem je-ziku!

To ni stara stvar: to je slučaj iz leta 1900!! Komentarija ne treba, in menda ga ne bo zahteval niti dopisnik-branitelj e. kr. finančne prokurature v Trstu. § 19.

Politični pregled.

TRST, 27. januarja 1900

K položaju. O spravi akeiji gospoda Körberja vedo današnja poročila, da se za-upniki nemško-liberalnih poslancev iz Češke in Moravske snidejo dne 5. februarja na posvetovanje o položaju, posebnost pa o vprašanjih, o katerih bo razpravljala pravna kon-ferenca. Mej tem pa, ko se zaupniki nemških strank pripravljajo na zastopanje nemške skupnosti, se liberalci in krščanski socialisti iz iste gemeinbürgschaft pehajo jeden dru-zega radi vprašanja, kdo bodi gospodar v dunajski občini, oziroma se pulijo v divji zavisti, koga naj obsije dobrohotnost vlade. V vsem vrvenju je vedno jedina stalna točka vprašanje: kdo ima prav za prav pravico govoriti v imenu Nemcev?!

Vpliv Leva XIII. in vojna v južni Afriki. Dunajski »Information« pišejo iz Vatikana: Če tudi si je italijanski liberalizem vsikdar prizadeval, da bi vpliv svetega očeta na evropsko diplomacijo oslabil, je vendar in ostane nepobitna resnica, da Lev XIII. zbok svojih velikih osebnih lastnosti in svojega sprovljivega duha uživa največje simpatije pri vseh evropskih kabinetih in posebno še pri nemškem cesarju in ruskem carju. Za to tudi sovražna politika Canevara na konfe-renci v Hagu ni imela nobenih nadaljnjih posledic. O mišljenju v Kvirinalu so tu jako dobro poučeni. V Vatikanu vedo prav dobro, da italijanska vlada ni prav daleč od onih težav, ki se stavljajo na pot zasnutju di-plomatiškega zastopstva Va-tikana v Petrogradu. Dopisnik po-vdarja, da do vojne v južni Afriki ne bi bilo prišlo, ako bi bil papež zastopan na konferenci v Hagu. Celó sedaj še bi papež mogel posredovati. No, vest, da so papežu ponudili posredovanje, ni resnična, vsaj do sedaj ne. Papež ljubi mir in pripomore po svoji moči k temu, da pride čim prej do miru, ali čakati hoče, da ga naprosijo za po-sredovanje. Vse evropske vlasti vedo prav dobro, da je papež apostel miru, ali v tem posebnem slučaju se je že od začetka vel jako rezervirano.

Vojna v južni Afriki. Nazaj ni več mogoče — je zaklepal gen. Buller svojim vojakom, ko je Warren prekoračil reko Tugelo, da si prisvoji glavni vrh gorovja ob reki Tugeli, Spionskopp, ki je ključno pozicijo Boereev in vrata do Ladysmitha, kjer obkoljeni general White koperneče pričakuje odrešenja. Trojni je utegnil biti nagib, ki je dovel Bullerja do tega drznege početja: želja pomagati tova-rišu v Ladysmithu, razburjenje v Londonu, in slednjič tudi malce razžaljene časti, ker

so ga odstranili od vrhnega poveljstva ter ga podredili maršalu Robertsu. Da bi dokazal, da se mu je krivica zgodila, je morda hitel, da se kaže s kakim junaskim činom, predno Roberts prevzame poveljstvo. Pred par dnevi je v angleška sreča res posijal žarek vesele nade, ko je došla vest, da se je generalu Warrenu posrečilo vzeti Spionskopp. Veselje je bilo kratko, kajti skoro je prišla korektura one vesti, da Warren namreč ni vzel Spionskoppa, ampak le neko nepomembno in od Boereev slabo zasedeno sprednjo pozicijo, da se je torej Warrenov uspeh skrčil skoro v nič. Včeraj pa je došlo usodno poročilo poveljnika Bul-lerja, s katerim javlja »z obžalovanjem«, da se je general Warren moral u-makniti s Spionskoppa, ali bolje rečeno: Angleži so morali vendar iskati pot nazaj s krvavimi glavami in tiče sedaj s kr-vavimi glavami, stisnjeni na levem bregu Tu-gele pred seboj gorovje, zasedeno po Boereih, za seboj pa veliko reko. Buller ni torej do-segel nobenega onih treh namenov: se ni približal Ladysmithu, ni pomiril razburjenih Angležev in ni ugodil svoji osebni občutljivosti.

Vprašanje je sedaj, da-li Angleži ob-nove ta drzni poskus? Ako ne mislijo na to, naj dajo zadoščenje pravemu čutu vseh na-rodov, izvzemši Angleže same in pa — Ita-lijane. Te smešne figure na šahovni deski velike politike bi delali seveda kisle obraze, ker smatrajo sebe za zaveznike nepremag-ljivih Angležev in kompanjone — na vla-danju sveta. Ker pa je sedaj konj pone-srečil na kovanju, bržkone tudi žaba ne bo dvigala svoje noge.

Tržaške vesti.

Da se umemo! Iz Trsta nam pišejo: Zvedeli smo, da so gēne. pevke sv. Ivanske jako ozlovoljene radi dopisa v een. »Edinosti« od 20. januarja. Ta pojav nas veseli, kajti s tem kažejo dekleta, da imajo v sebi neki ponos, neki čut, ki jim je v čast in o katerem mislijo, da je bil žaljen. Vendar ni-majo prav, ako menijo, da so bile žaljene, ker gospic pevk ni žalil nihče. Njim se ni očitilo, da pojejo radi večerje. Omenjeno je bilo le, da so se pred leti (t. j. pred kakimi 12 leti) pevke bolj veselile večerje nego veselice.

Sedanjih pevk pa ne zadevlje to prav-nič, kajti, kolikor jih poznamo, so ta dobra dekleta res nesebična, ki ne zahtevajo ničesar. Voditelji so, ki imajo pri tem glavno besedo. In res se je oglasil eden njih, če tudi najmlajši, v een. »Edinosti« od 25. januarja. Vsekakor je našel oni dopis odmeva ter našel pristašev in našel nasprotnikov, kakor kdo obrača stvar.

Mi se tudi popolnoma strinjamo s tem, da se po veselici razvija svobodna zabava, ker se res na ta način občinstvo navdušuje in poučuje. Tudi to, da se pevke in pevci družijo in prepevajo, je jako lepo. Ravno tukaj je napaka. Ta zabava mora priti sama ob sebi, improvizirana. Ni smeti pa že pred veselico določati mize in stole za pevke in pevce. Sodelujoče moči ne smejo niti slutiti, da jih po veselici čaka kako pripoznanje. Če plača kaj društvo ali pa kaka zasebna oseba, slobodno jej! Ali, kakor smo že rekli. To naj se naredi po veselici samo ob sebi, kakor nanesejo okolščine in slučaj. Bodimo torej nepristranski ter vzemimo stvar, kakor je v resnici, brez olepšanja. Kar se nam zdi nezdravega, odstranimo, a kar je dobrega, obdržimo!! Opazovalec.

Mučeništvo, ki je morajo trpeti naši ljudje, ko prihajajo v Trst po svojih kupci-jah, je res že nečuvstvo. V imenu čuta člo-vekoljubja se moramo sramovati postopanja, s katerim naši mestni organi proganjajo naše ljudstvo, ki s tem, da privaja v naše mesto na prodaj stvari, ki so vsakomur neizogibno potrebne za vsakdanje življenje, ne koristi le sebi — kakor tako rado trdi po »Piccolu« poneumnjeno laško ljudstvo — ampak tudi, in še bolj, meščanom, zlasti pa revnejim slo-jem. Naše ljudstvo, ki se muči v Trst dan na dan, je torej le dobrotnik tega ljud-stva in je po takem tudi se stališča dolžne hvaležnosti obsojati postopanje občinskih or-ganov po ulicah in trgih s tem ubogim ljud-stvom našim!!!

In to se — kakor rečeno — ponavlja dan na dan po vsem mestu. O tem priča zopet nastopni dogodek, ki se je pripetil da-nes zjutraj po 9. uri. Neki kmet je vozil svežnje drobnih drv, kakor jih navadno pro-dajajo po mestu. Poleg Lloydove palače, prav zraven morja, se je ustavil za en hip. Kar

sta prihitela dva občinska redarja v svoji italijanski uniformi, ki sta zahtevala naj se kmet odstrani se svojim vozom, hkratu pa mu nista pustila ne naprej, ne nazaj, češ, da mora iti žnjima na magistrat, kjer mu bo po-prej plačati primerno kazen. Kmet je seveda prigovarjal — pol italijanski, pol slovenski — po vsej pravici, da saj ni zakrivil ničesar, ali redarja sta ga zgrabila, eden za vrat in drugi za roke, in je potem — ker se je uboga para upiral — zdrsnil na tla, a redarja sta ga po tleh vlekle naprej!! In tako sta ga odvela na magistrat. Ljudstva se je nabralo vse polno, ki je — na čast mu — jedno-dušno obsojalo tako postopanje, ki je bilo začetkom grdo šikaniranje, v nadaljevanju pa — nekaj drugzga! Ljudstvo je — in tudi laško — delalo opazke: Ker je ščavo, postopajo žnjim tako, ali da je prišel iz Kalabrije bi postopali žnjim drugače!! Tako, sedaj ima tudi gospod namestniški svetovalec Schwarz nov izgled, kako »dobri« so v Trstu z nami in kako »radi« nas imajo!! Mi pa se nadejamo, da tudi v laškem življu — v ko-likor tli v njem le še iskrica blagega čutstva-vanja — prodere drugačno menenje, nego jo imajo gospod Schwarz in njegovi prijatelji o nas in naših nasprotnikih!!

Varujte se psov! Včeraj je ugriznil pes 16-letnega Jerneja Zlobe iz ul. S. Maurizio št. 4 v desno nogo. Drug pes je ugriznil 11-letno Emilijo Kriščak iz ul. Fabio Severo št. 198. tretji pa 30-letnega Julija Mazzoli z Verdele št. 245. Prvima dvema ranjencema so podelili nujno pomoč na zdravniški po-staji, poslednjemu pa v zavodu »Igea«.

Mlad lovec. Redarji so zasačili 13-let-nega Viktorja Rebea iz Sv. M. Magdalene Zgornje, ko je s puško na rami ponosno ko-rakal streljat ptiče. Puško so mu zaplenili, dečka pa izročili domačinom, da ga ka-znujejo.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 4.5, ob 2. pop. 8.7 C. — Tla-komer ob 7. zjutraj 763.6. — Danes plima ob 6.12 predp. in 8.44 pop. — Oseka ob 0.46 predp. in 1.38 pop.

Vabilo. Opozarjamo prijatelje naše nežne mladine na veselico, ki jo priredi deška šola družbe sv. Cirila in Metoda v korist ženske podružnice na Svečnice, dne 2. svečana z jako zanimivim vsporedom v prostorih »Slo-vanske čitalnice«. Na obilno udeležbo vabi vodstvo deške šole sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu.

Pozor! V »Edinosti« od minole sobote je bilo naznanjeno, da odsek bralnega dru-štva, pevski zbor »Zvezda« pri sv. Ivanu priredi svojo veselico dne 2. februarja. Pod-pisani odbor usoja si tem potom naznaniti slavnemu občinstvu, da je to veselico prelo-žil in sicer na 11. februarja. Odbor.

Tržaški Sokol se je jel sedaj po več nego dveletni mukotrpni zaspanosti razvijati pod najboljšimi znamenji. Poročali smo sicer že, da vlada, posebno med mladim narašča-jem, veliko zanimivanje za to res velevažno društvo, in v prvi vrsti za telovadbo, a smo se vendar začudili, ko smo v četrtek zvečer, na ofieijelni otvoritvi telovadnice videli na-stopiti preko 60 ukaželjnih telovadeev. A bilo je še takih, ki se do tedaj še niso prijavili.

O tej priliki se je določilo, da bodo vaje za mlajše telovadce ob torkih in petkih od 8. in pol do 10. ure zvečer, za starejše ob ponedeljkih in četrtek od 7. in pol do 8. in pol ure zvečer, in poduk za predtelo-vadski zbor ob sredah in sobotah od 8. in pol ure zvečer naprej.

Kakor vidimo, ima sedaj »Tržaški Sokol« vse pogoje, da bi vsestransko mogel plodo-nosno razvijati in izvrševati stavljen si na-mene in gojiti pravi sokolski duh. Apelujemo le na vse one, ki še niso členi tega preko-ristnega in velevažnega društva, naj pristo-pijo, bodisi izvršujoči, bodisi kakor podporni členi. Vsak zaveden rodoljub v naši pokra-jini bi moral doprinesti bodisi s sodelova-njem, bodisi z nasvetom, bodisi z denarno pomočjo le temu, da se naš »Tržaški Sokol« utrdi in okrepi na tej podlagi, katero si je iz-bral, ter da postane faktor, s katerim bodo mo-rali računati ne naši narodni sovražniki, ampak tudi vsi narodni činitelji, da naša sokolska ideja tudi na Jugu enkrat pride do zaželjene in toli potrebne organizacije! V to ime kre-pak sokolski: Na zdar!!

Trgovski pomočniki v Trstu vabijo na veliki ples, katerega priredé v nedeljo dne 4. februarja 1900, ob 10. uri zvečer v sijajno razsvetljenem in ozaljšanem gledišču

«Armonia». Svirala bo popolna vojaškagodba pešp. št. 47. iz Gorice. Plesovodja g. Ivan Umek. Pred odmorom se bo plesala »Česka beseda«. Priti je v plesni obleki. Ustopnina: Za gospode 2 kroni z dvema gospicama oz. gospema: dame same 1 krono. — Lože v pritličju 8 kron, v I. redu 6 kron, II. redu 4 krone, III. redu 2 kroni. Lože se proda-jajo v kavarni Commercio in na dan plesa pri blagajni v gledališču. Ob enem pripo-ročamo onim, ki mislijo vzeti lože, naj to ta-koj storé, ker se je — z ozirom na to, da je to letos edini slovenski ples, ki bo v gleda-lišču — nadejati velike udeležbe, ter da bodo skoro razprodane vse lože, kolikor jih je še na razpologo.

Ker je čisti dohodek namenjen v korist novo ustanovljenemu društvu »Zveza slov. trg. pomočnikov v Trstu«, se nadplačila hva-ležno sprejemajo.

Odbor: Vekoslav Plesničar, načelnik, Škodnik Josip, Blažek Niko, Medec Franjo, Premrov Leopold, Žgur Faljan, Popatnik Franjo, Schmidt Hinko, Dekleva Matija, Paternost Ivan, Lah Franjo, Mihelič Anton, Žerjal Anton, Kovačič Anton, Perovšek Jo-sip, Koejan Bogdan, Hlabše Ivan, Taučer Peter, Žigon Franjo, Počkaj Ivan, Oljšak Milan, Mörtel Vincenc, Merkelj Hrabroslav, Žagar Bogomir.

Pogrebno društvo »Arimatej« v Bar-kovljah bo imelo svoj redni občni zbor, dne 4. februarja t. l. ob 10. uri zjutraj v pro-storih »Narodnega doma«. Odbor.

Vesti iz ostale Primorske.

× Še vedno »Grazer Tages-post« o razmerah v Istri. Župan ka-stavski, gospod M. Jelušič, je smatral za potrebno in — vredno, da je v »Grazer Tagespost« poslal popravek, v katerem z dejstvi in številkami poučuje patentiranega ignoranta v Trstu in njega blizu jednako — bistre prijatelje v Gradcu, kako smešno in bedasto je govoričenje, da je hrvatska stranka zmagala le s pomočjo nezakonitosti, in kako debelega medveda je »Grazer Tagespost« obesil nje tržaški ignorant — zaupnik, ko je lagal, da je rečena stranka v tretjem razredu zmagala le s 10 glasovi večine. G. Jelušič je podal suhe številke in govor številke je vsikdar lapidaren. Številke pa so: III. raz-red 496 hrvatskih glasov proti 158; II. raz-red vsi proti 4; I. vsi proti — nobenemu!

G. Jelušič poučuje ignorante dalje: po gornjih številkah, po dejstvu, da je uprava hrvatske občine od nekdanj v hrvatskih rokah in da je vsa okolica brezizjemno obljudena od Hrvatov, in z ozirom na to, da je tudi e. k. politični komisar, baron Reinlein, od nasprotnne stranke predloženi protest zavrnil kakor brezpred-meten in ne odgovarjajoč dejstvom: je povsem jasno, da hrvatska stranka nimalo nima zahvaliti za svojo zmago nezakonita sredstva.

Tako so suhe številke in notorična dejstva dala po zobeh »Tagesposti« in njenim igno-rantom! Dala po zobeh, da, in temeljito, ali ust jim niso zamašila. Kje je zapah, ki bi mogel zapreti zlobna in lažnjiva usta?! O ne, »Tagespost« ne molči, ampak čveka dalje: kdaj jej je še imponirala resnica?! Opaža namreč, da je že navajena temu, da imajo slovenski agitatorji drugačna domnevanja, negonje zanesljivi poročevalci. Graški list pa se skrbno izogiblje odločilnemu vprašanju, da-li so podatki gospoda Jelušiča resnični ali ne, in to so baš oni podatki, ki »zanesljivost« »Tagespostinih« dopisnikov spravljajo v jako čudno luč — lažnikov!

Pa še dva oevirka je dodal graški list, da je še bolje zabelil zelje svoje neumnosti. O stranki, ki je res vredna svoje graške za-ščitnice in torej tudi vredna v polni meri, da je tako temeljito — propala, pravi, da je »istrianišche Partei«, kakor da druga stranka, ki živi v isti občini, diha isti zrak, obdeluje isto zemljo, in ima na svoji strani ogromno večino občanarjev — Istranov, ni istrska!! Šema graška, pobeljena v svojem tevtonstvu, seveda ne more umeti, da je baš ta večina v re-snici istrska stranka, ker hoče, naj se Istra preporodi tako, da bosta nje življenje in nje uprava slonela na naravnih etnografičnih razmerah in da se naravne duševne sile ve-čine prebivalstva rešijo iz okov, v katere jih tišči brezvestna in nasilna oligarhija, ter tako oslobode za vspen razvoj v materialno in moralno povzdigo dežele. Takih pametnih stvari seveda ne morejo umeti »Tagespo-stini« dopisovalci-ignoranti, kakor tudi ne

morejo umeti — in to je drugi oevirek grške neumnosti — zakaj se ogromna večina občanarjev najodločneje upira razdelitvi občine, kakor jo zahteva le par malovrednežev, najetih in plačanih v to od italijanske stranke, ki hoče deliti to občino jedino zato, ker jo hoče gospodarski bititi in jo s tem oslabiti kakor voditeljjevo-prvakinjo drugim hrvatskim in slovenskim občinam v Istri!!

× Umrla je dne 23. t. m. gospa Antonija Kutin, soproga trgovca Kutina v Gorici. N. v m. p.

× Ubil se je 37-letni Fran Muznik iz Kobarida, ko je šel pred nekaj dnevi na Vrsno pod Krnom. Spodrsnilo se mu je in zdrčal je po senozi, pri tem pa si razbil glavo, kar je čudno, in je sodnija vso stvar vzela v preiskavo.

Vesti iz Kranjske.

* Gorelo je dne 22. t. m. v Zaboršku, v kamniškem okraju, pri posestnici Mariji Igljčar. Škode je okoli 800 K.

* Zanimanje za konečni izid vojne Angležev z Buri raste — kakor nam pišejo od tam — tudi po Ljubljani od dne do dne. Zlasti nekdanji vojaki in upokojeni živahno premlevajo vsako, še tako neznatno vest z bojišča, in ugibljejo, kake posledice bi utegnile imeti za nadaljnji razvoj te velevažne vojne. Po nekaterih gostilnah imajo gostje razpete svoje zemljevide, kjer pozicije obeh strank vsaki dan sproti zaznamenujejo z raznobarvanimi iglami. Lepo in zanimivo res, ali koliko se to strinja z resnico?!

* Dvoboj v ljubljanski pehotni vojašnici. Iz Ljubljane nam pišejo: Danes, dne 27. prosinca, bi imel biti — kakor se govori — v tukajšnji pehotni vojašnici dvoboj med rezervnim častnikom V. in odvetniškim kandidatom doktorjem H. — No, gosposka je še pravočasno izvedela to ter je onemogočila vsako nezdgo.

* Občinske volitve v Trzinu. Kakor posnemljemo po »Slov. Narod«, občinske volitve v Trzinu niso ugodno izpadle za Slovence. Ko bi bila neodvisna inteligenca — tako opaža omenjeni list — postopala tako, kakor so postopali kolikor toliko odvisni obrtniki volilci III. razreda, bi bil izid volitve drugačen. Res žalostno, da je še možno celo v osrednji pokrajini slovenski, da v kaki važnejši občini gospodarijo tujei, ki nas vrhu tega, da se rede od nas, še zasmehujejo, kakor je baš v Trzinu nedavno temu neki nemški pritepenec zasramoval domačine, rekši: Auch die Wasserleitung werden wir machen, damit sich die Neumarkter ihre Schädcl waschen können! Žalostno znamenje je to, ako se narod pusti tako žaliti, ne da bi reagoval na primeren način.

Vesti iz Koroške.

«Südmarka» je začela živahno kupčevati s svojimi Judeževimi novei mej slovenskim ljudstvom na Koroškem. To se pravi, da kjer »lepa beseda« mej Slovence ne pomore do narodnega izdajstva, tam poskušajo z «Südmarkinim» denarjem in to je gotovo uspešno sredstvo. Za to pa, dragi rojaki, združimo se vsi v »Našo stražo«, da bo ta narodna straža res naša, nas vseh!!

Zanimiv članek o mleku je obelodanil načelnik kmetijsko-kemičnega preskušališča v Celovcu, iz katerega je razvidno, da je 72,5% mleka, ki se prodaja in zavziva v Celovcu, ponarejeno. Mleko da se ponareja na najprimitivnejši način, a nihče se doslej ni znenil za to.

Razne vesti.

Žilo si je prerezala 80-letna T. Retter v Budimpešti ter takoj umrla. Umorila se je iz strahu pred blaznostjo. Premoženja je zapustila 600.000 kron.

Zdravnik žrtev umebolnega. V lyonski blaznici je predvčerajšnjem neki umobolni zasidil zdraviku v srce čevljarško šilo. Potem je sel na mrtvo truplo ter se grozničavo krototal. Zdravniški poklic zahteva tudi svoje žrtve.

Kuga. Kakor javlja kor. biro iz Viktorije (v britski Kolumbiji) z dne 25. t. m., je v Honolulu do 17. t. m. umrlo 39 oseb za kugo.

Direktor Iovskega posojilničnega zavoda Frane Kueczynski se je ustrešil. Zabredel je

v dolgove. V upravi zavoda pa je baje vse v popolnem redu.

Mati nemške cesarice je dne 25. t. m. umrla v Drazdanih. Vojvodinja Friderik Schleswig-Holsteinska je bila rojena princezinja Adelheid Hohenlohe-Langenburška ter se je dne 11. septembra 1856. poročila z vojvodom Friderikom Schleswig-Holstein-Sonderburg-Augustenburgskim, ki je umrl 14. januarja 1880. Kakor se zatrija, je za roko umrle vojvodinje francoski cesar Napoleon III. svoj čas dvakrat snubil, ali brezuspešno.

Nemški častnik in gledališka publika v Genevi. V nemških rezidencah in garnizijskih mestih imajo častniki »lepo« navado, da o času pavz obračajo hrbet odru ter si preganjajo čas s tem, da ogledujejo za njimi sedeče občinstvo. (Znano je, da zavzemajo častniki navadno sedeže v prvih vrstah parterja.) No, to je običajno na Nemškem, nikakor pa ne v Genevi, kamor je nedavno prišel nek nemški častnik, ki je tudi v genevskem gledališču ostal zvest svoji nemški navadi. Kakor hitro so namreč zagrinjalo spustili doli, ustal je ta gospod s svojega sedeža ter se obrnil in nepremično zrl v občinstvo. No, Genevčanom se je zdelo ta navada — grda razvada in ko nekaj večerov častnik ni spremenil svojega vedenja, je galerija začela sikati in upiti. A kolikor bolj je vzbujal zanimanje, toliko bolj je vstrajal v svoji poziciji. Mej častnikom, galerijo in parterjem je nastalo sedaj nekako razmerje in kadarkoli se ta nemški častnik prikazuje v gledališče, vsprejemajo ga s šumnim aplavzom, on hodi na svoj sedež, oziroma stopa pred sedež in zre v občinstvo. Galerija pa ga muči z famosnimi klici in vprašanji in gorjé mu, ako hoče sesti preje, nego se je vzdignilo zagrinjalo na odru. Takoj se začne sikanje in živžganje, da kar leti skozi ušesa in najodločneje se mu veleval, naj stoji. On uboga ter zopet nepremično zre v občinstvo. In galerija muči dalje svojo žrtev s klici in vprašanji. A na častnikovem obrazu ni zaslediti najmanjšega razburjenja ali zmedenosti, le tu in tam se prikazuje na njegovih ustnicah prezirljiv, ironičen smehljaj. To se ponavlja tudi mej pavzami. Ti mej-prizori v genevskem gledališču že trajajo 14 dni in ne ve se, katera stranka podleže konečno.

Brzjavna poročila.

Grof Clary v Gradcu.

GRADEC 27. (K. B.) Namestnik grof Clary se je sinoči pripeljal semkaj. Na kolodvoru so ga sprejeli vsi politični in finančni uradniki. Danes predpoludne je grof Clary prevzel vodstvo nameštstva.

Kuga.

BUENOS AYRES 27. (K. B.) Uradi naznanjajo, da vlada v Rosariju kuga. Izdane so naredbе, da morajo bolniki biti popolnoma izolirani.

Stavke.

MOSTI 26. (K. B.) Od 5336 delavcev jih je prišlo zjutraj 1293 na delo. Noč je bila mirna.

MOSTI 26. (K. B.) V 18 jamah je je zvečer prišla četrtnina vseh delavcev na delo.

PRAGA 26. (K. B.) Položaj v čeških rudniških okrajih se ni spramenil. Mir se ni kalil. V Plzeņu se je sešel urad za pogajanje, ki bo imel jutri prvo sejo. V Zaceľu je nastala stavka v Marijinem in Elizabetinem rudniku. Na lice mesta so poslali orožnike.

Kladno 26. (K. B.) Položaj kakor prej. Vse mirno.

DUNAJ 26. (K. B.) V današnji seji m stnega sveta, v kateri ni bilo skoro nobenega člana opozicije, je izjavil podžupan Strobach na neko interpelacijo, da zares obstoji nevarnost, da zmanjka premoga. Dunajsko mesto je že prosilo vlado, naj ukrene potrebno, da se štrajki končajo.

DUNAJ 26. (K. B.) Družabniki rudnikov v Kladnem so izjavili, da sicer na željo vlade pošljejo svoje zastopnike v urad za pogajanje, da pa ne morejo sprejeti zahtev delavcev, kakor so jim dosedaj znane, kar izjavijo tudi v imenovanem uradu.

PARIZ 26. (K. B.) Tesarji, ki delajo na stavbah za razstavo, so stopili danes v jutro v stavko ter zahtevajo, da se jim zviša plača. Ta štrajk menda ne bo imel večjega pomena.

Državni prevrat na Kitajskem.

SHANGHAI 26. (K. B.) Cesarica-vdova je odpustila vrhovnega poveljnika vojske in mnogo drugih visokih uradnikov, ker misli, da isti ne soglašajo z državnim prevratom.

Vojna v južni Afriki.

Mesto Ladysmith nepremagljivo?

LONDON 26. (K. B.) »Reuter« javlja iz Ladysmitha dne 21. t. m.: Od tukaj do Potgieterstrifta je šest boerskih taborov. Boerski konjeniki se bližajo Tugeli; iz ničesar pa se ne da sklepati, da bi mislili Boerei vzeti svoje tope od tod, nasprotno: spravili so nedavno še nove tope na lice mesta. Tudi angleške utrdbe so znatno ojačene. Mesto Ladysmith je sedaj dejanski nepremagljivo. Mrzlica pojema vsled suhega vremena. Vse čete imajo dovolj živil.

Zgube generala Warrenra strašne.

BRUSELJ 27. (K. B.) Glasom zasebne brzjavke tuk. jutranjih listov je imel general Warren v bitki pri Spionseoppu 800 mrtvecev in 1500 ranjencev ter je zgubil malone vse topništvo.

Portugalec ne pomnože vojaštva v južni Afriki.

LIZBONA 26. (K. B.) V komori parov je izjavil vojni minister v odgovoru na interpelacijo, da vlada garnizije v Lourenzo-Marquezu ni pomnožila, kar dokazuje, da vlada pomnožitve ne smatra za potrebno.

General French združuje čete.

LONDON 26. (K. B.) »Standard« javlja iz Rendsburga dne 23. t. m., da general French previdno in po načrtu skuplja svoje čete okoli Colesberga. Glasom vesti v »Daily Mail« je general Woodgate umrl za ranami, katere je dobil o naskoku na Spionskopp dne 23. t. m.

Intervencija za mir.

PARIZ 26. (K. B.) Zastopnik transvaalske republike dr. Leyds je izjavil v nekem intervjuu, da ni res, da bi se on pogajal za intervencijo Francije in Nemčije v prilog miru. Tudi da ni res vest, da se je generalnemu konzulu Zjedinenih držav v Pretoriji, Makrumu, poverila misija v Evropo ter da se mu je v ta namen izročilo pismo predsednika Krügerja. Dr. Leyds odpotuje danes v Berlin.

Troški vojne.

LONDON 27. (K. B.) »Daily News« javljajo, da bode vlada, takoj ko se snide parlament, zahtevala, da si dovoli najmanj 20 milijonov funtov šterlingov za troške vojne.

List »Time« piše: Bržkone bo se moralo zahtevati od naroda še večih žrtev. Ne dvomimo o tem, da se o takom pozivu nihče ne bode obotavljal. Vlada bi naj sklicala nemudoma še vso ostalo milico, pospešila mobilizacijo 8. divizije, pred vsem naj bi pa takoj odposlala 4. brigado konjenice na bojišče.

Trgovina in promet.

Tedensko tržno poročilo.

Kolonijalno blago: Kava: Tudi minoli tedni je bila tendenca dobra; meročajni trgi pa so vsled realizacij malo oslabele. V Brazilu je ostal položaj nespremenjen, cene iste. Na našem trgu je bilo precej zahtev in prodaja zmerno živahna, cene trdne.

Poper: Kupčija se je nekoliko zboljšala, vendar je bila omejena na potrebe konsuma. Cene:

Singapore K 71.—72.—
Batavija „ 68.—69.—
Penang C „ 65.—65.50
Penang D „ 64.—64.50

V skladiščih je skranjeno okoli 4300 q. popra.

Dišeči poper (piment): Da-si je tukajšnja zaloga vsled novega dovoza znatno narastla, je vendar cena ostala stalna t. j. 43.50 do 44.—kron.

Sladkor: V obče položaj nespremenjen na vseh glavnih glavnih trgih; cene so porastle neznatno; proti koncu tedna je gibanje malo zastalo ter traja ta mir še danes. Na našem trgu so cene nekoliko porastle. Za 100 kg. gotovega blaga v transitu, prosto vožnine s škontom 2%:
Centrifugalni . . . . . 26.50—27.50 K
Melis-Pilē . . . . . 27.50—28.— „
Concassé . . . . . 27.75—28.50 „
V klobukih (1.80—2 kg.)
izbran . . . . . 29.75—30.— „
Koeke v zabojih (25—50
kilg.) . . . . . 29.—30.50 „
Dne 24. t. m. je bilo na skladiščih 151.500 L. sladkorja, in sicer v glavnih skladiščih 147.281 q.

Cerealije: Trg stalen. Na skladiščih je bilo: žita 2936 q., turščice 5327 q., ovsca 366 q.

Bombaž: Nespremenjeno. Cena: Adana 1 q. 90—94 kron,

Moka: Cene in trg nespremenjen.

Les: Kupčija neznatna, cene prejšnje.

Riž: Trg je imel isto tendenco kakor prošlega tedna; kupčija omejena. Cene nespremenjene.

Oljke na Grškem.

Kakor a. o. konzul javlja iz Patrasa, je letošnje oljkino olje glede kakovosti sicer dobro, a glede količine že dolgo ni bilo na zapadnem Grškem tako slabo, kakor letos. Vsled tega so cene nenavadno visoke, in sicer 1.70—1.80 drahem za oko (1¼ kg.), dočim je bila druga leta cena le 1.— do 1.05 drahem. Ves pridelek ne dosega niti četrtnike pridelka drugih let.

Diskont na Nemškem.

Kakor poroča kor. biro iz Berlina dne 27. t. m., je nemška državna banka znižala diskont na 5¼% in obrestno mero lombardov na 6½%.

Carinska zveza z Nemčijo.

Društvo avstrijskih ekonomov se je te dni na Dunaju posvetovalo glede ožje carinske zveze z Nemčijo. Poročal je dr. Josip Grunzel, tajnik osrednje zveze avstrijskih industrijalcev. Iz njegovega poročila izhaja, da se carinska ukupnost z Nemčijo za sedaj ne da izvršiti, ker nedostajajo dotičnih pogojev. A na podlagi dosedanje trgovinske pogodbe da je mogoča ožja carinska zveza s sosednjo državo. Prihodnji teden bodo nadaljevali debato o tem predmetu.

Trgovinske vesti.

Budimpešta 27. Pšenica za oktober K. 7.89 do 7.90. Pšenica za april K. 7.79 do 7.80 Rž za oktober K. — do —. Rž za april K. 6.45 do 6.46. Koruza za juli K. — do —. Koruza za maj 1900 K. 5.— do 5.01. Oves za oktober K. — do —. Oves za april K. 5.09 do 5.10.

Pšenica: ponudbe zmerne, povpraševanje omejeno, boljše. Prodaja: nekaj tisoč met. st. precej višje. Vreme: blago.

Hamburg 27. Trg za kavo. Santos good average za mare 35.75 za maj 36.50, za september 37.25, za december 38.— Denar.

Havre 27. Kava Santos good average za januar 50 k. frankov 43.—, za maj 50 k. frankov 44.25.

Dunajska borza dne 27. januarja.

	danes	večraj
Državni dolg v papirju	99.65	99.75
„ „ v srebru	99.45	99.45
Avstrijska renta v zlatu	98.80	98.80
„ „ kronah 4%	98.65	98.65
Kreditne akcije . . .	234.50	234.70
London 10 Lsr. . . .	242.10	242.10
20 mark	23.61	23.61
Napoleoni	19.21	19.20
100 italijanskih lir . .	89.80	89.80
Cekini	11.39	11.41

Velika zaloga

solidnega pohištva in tapečarij
od
Viljelm DALLA Torre v Trstu
Trg San Giovanni št. 5. (hiša Diana).
Absolutno konkurenčne cene.
Moje pohištvo done srečo!

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od

Alessandro Levi Minzi v Trstu

Piazza Rosario 2. (šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti stavijo se na brod ali železnico brez da bi se za to kaj zaračunajo.

Proti kašlju,

griholu, hripavosti, upadanju glasu, kataru itd. zahtevajte vedno

Prendinijeve pastilje

Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Prihod in odhod vlakov.

Južna železnica.

Odhod iz Trsta:

6.20 pdp. omn.	Nabrežina, Červinjan, Benetke
8.25 " " " " "	brzovl. Dunaj, zveza z Reko
8.25 " " " " "	Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
9.15 " " " " "	omn. Nabrežina, Videm, Benetke, Verona
9.55 " " " " "	post. Dunaj, zveza Budapest in Zagreb
12.45 pop. omn.	Kormin, zveza Červinjan, Benetke
4.35 " " " " "	Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
5.30 " " " " "	Benetke (via Červinjan in via Videm)
	Rim (via Bixij) naravnost.
6.25 " " " " "	post. Dunaj, zveza z Reko
8.15 " " " " "	brzovl. Kormin
8.15 " " " " "	Dunaj, zveza z Peštom, Reko
8.45 " " " " "	meš. Nabrežina, Videm, Benetke
9.45 " " " " "	do Münchslagera
6.10 " " " " "	(samo ob srečah) ekspres v Ostende

Dohod v Trst:

6.56 pdp. meš.	iz Münchslagera, Beljaka itd.
7.43 " " " " "	iz Italije, Kormina, Nabrežine
8.15 " " " " "	brzovl. iz Kormina
9.28 " " " " "	Dunaj, zveza z Peštom, Mühlim
10.25 " " " " "	post. Dunaj, zveza z Reko
10.40 " " " " "	brzovl. iz Italije preko Kormina
11.20 " " " " "	omn. iz Benetke (via Červinjan)
11.30 " " " " "	post. Dunaj, zveza z Gorico
11.35 " " " " "	omn. iz Italije preko Kormina
8.30 " " " " "	brzovl. iz Italije preko Kormina
9.15 " " " " "	Dunaj, zveza z Reko
11.35 " " " " "	omn. iz Italije preko Kormina
10.38 pdp.	(samo v sredo) ekspres iz Ostende

Državna železnica.

Odhod od Sv. Andreja

6.30 pdp.	Hrpelje, Ljubljana, Dunaj, Beljak
8.45 " " " " "	Hrpelje, Rovinj, Pulj, Dunaj
4.50 pop.	Hrpelje, Divača, Rovinj, Pulj, Dunaj
7.45 " " " " "	brzovl. Pulj, Divača, Beljak, Dunaj
2.30 " " " " "	Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih).

Dohod k sv. Andreju.

8.05 pdp.	Divača
9.35 " " " " "	Pulj, Rovinj
11.15 " " " " "	Hrpelje, Ljubljana, Dunaj
6.15 zveč.	Pulj, Rovinj, Dunaj, Ljubljana
9.50 " " " " "	brzovl. Pulj, Rovinj, Dunaj
9.25 " " " " "	Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih).

Furlanska železnica.

Odhod iz Tržiča:

7.48 pdp., 1.53, 6.25 pop.	preko Červinjana v Italijo
10.42 " " " " "	in 10.48 zveč. do Červinjana.

Dohod v Tržič:

7.20, 9.45, predp., 5.48, 10.33 pop.	iz Italije preko Červinjana, 1.35 pop. iz Červinjana.

Vabilo

redni občni zbor

»posojilnega in konsumnega društva v Dekanih, kateri se bo vršil v nedeljo dne 28. t. m. ob 3. uri popoldne v društvenih prostorih po sledečem dnevnem redu:

1. Poročilo o društvenem delovanju l. 1899.
2. Potrdjenje računskega sklepa za l. 1899.
3. Volitev nadzornišva za l. 1900.
4. Volitev dveh mož za nakupovanje vina.
5. Razni predlogi in misli.
6. Vpisovanje novih udov.

K obilnej udeležbi uljudno vabi

ODBOR

»posojilno - konsumnega društva«.

V Dekanih 25. januarja 1900.

Načelnik:
Josip Toškan.

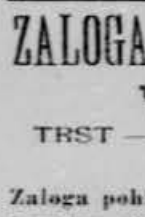
C. Klemt.

Tovarna za zatvornice (Jalousien)
Braunau na Bavarskem.

Priporoča svoja 6-kratno odlikovana no. vovrstna lesena zastirata (Rouleaux), in žaluzije. — Ceniki gratis.

Agentje

za privatne odjemalce se povsod iščejo.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaella Italia

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimnice in peresnice, ogledal in železnih blagajen, po cenah, da se ni bati konkurence.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi
pripoznano izvrstno, bolečine blažeče mazilo dobiva se po 40 novč., 70 novč. in 1 gld. po vseh lekarnah. Zahteva naj se to splošno priljubljeno domače sredstvo vedno le v origin. steklenicah z našo varstveno znamko »sidro« iz Richterjeve lekarne ter zvarne prevodnostno samo steklenice s to varstveno znamko kakor originalni izdelki.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi.
Elizabetne ulice 5.

Glasbena šola.

Podpisani učitelj glasbe odprl je v ulici Collogna št. 2 I. nadstropje (za javnim vrtem) solo za poučevanje sledečih predmetov: **teorija, glasovir, petje, vse tamburaške instrumente, mandolin, vijola, čelo in violon** (contrabas).
Natančneje pojasnila daje podpisani vsaki dan od 11. do 12. ure predp. v zgoraj imenovanih prostorih. Pisma istotja. — Za uspešni in točni pouk jamčim. — Priporočam se za obilno udeležbo beležim
udani

Hrabroslav Vogrič

Pozor!

Slavnemu občinstvu v mestu in na deželi priporočam svojo bogato **zalogo in prodajalnico vsakovrstnega jedilnega blaga**, ki se nahaja v ulici Piloni št. 4, vogal ulica Giulia. Blago najboljšje vrste in vedno sveže. Cene zmerne in poštebna točna.

Razpošiljam blago tudi po pošti na deželo.

Priporočam se za mnogobrojne naročbe, beležim spoštovanjem
Hanibal Škerlj
trgoec.

Engel-ova juha

iz tovarne za konzerve, olupljen grah in žimski ječmen (sestovrstnik) v Leberdorfu je najboljša in najcenejša hrana. Redilna snov glasom uradne analize 86 1/2 %, ter je vsled dobrega ukusa in priprave hitre priprave neprekosljiva. Prospekti in poskušnje na željo brezplačno. Važno za javne zavode in konsumna društva. Ugodni pogoji za razprodajalce. Naročnine: Bureau Wien II/1 Taborstrasse 25.

Petje najslavnejših umetnikov

Najboljša domača zabava

— 80 —

FONOGRAFI

NAJIMENITNEJŠIMI CILINDRI

The Anglo-Italian Commerce-Company v Milano.

Izključno zastopstvo za Avstro-Ogersko ima:

Premovani grafični zavod E. Freisinger

v Trstu, Corso št. 2.

Predavanja najslavnejših profesorjev

Orkestralne in druge godbe

Govori in deklamacije izvrstnih dramatikov

Sveže mleko.

Mlekarska zadruga v Zagorju ob Savi bi oddajala tržaškim mlekarjem, proti zavezi in kavciji, franko kolodvor Trst več sto litrov svežega mleka na dan. Mleko vsaki dan dvakrat sveže. Na razpolago tudi najfineje - pastirizirano surovo maslo za čaj.

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 centimetrov dolgimi Loreley-lasmi dobila sem jih vsled 14-mesečne uporabe svojesamoznajdene pomade. To so najslavnejše avtoritete priznale za jedino sredstvo, ki ne povzroča izpadanja las, povspenjuje rast istih, poživlja lasnik povspenjuje prigospodih polno močno rast brk ter daje že po kratki uporabi lasem na glavi kakor tudi brkam naraven lesk ter polnost in ohrani te pred zgodnjim osivljenjem do najvišje starosti.

Cena lončka 1 gld., 2 gld., 3 gld., 5 gld.

Pošiljam po pošti vsak dan, ako se znesek naprej pošlje ali pa spoštnim povzetjem povsem svetu iz tovarne, kamor naj se pošilja vsa naročila.

Ana Csillag

Dunaj I., Seilergasse 5.

M. AITE

Trgovina manifakturnega blaga

Trst. Via Nuova Trst.

vogal Via S. Lazzaro št. 8.

Čast mi je javiti slavn. občinstvu in cenjenim odjemalcem, da sem prejel za pustni čas velik izbor snovij za plesne obleke in maskeradne prilike z vsemi dotičnimi okraski, trakovi itd. — Novodolši izbor črnih snovij za obleke za ples, koncerte itd. za moške obleke.

Sprejemam naročbe za izgotavljanje oblek vseh vrst za moške kakor: **bonžur, frak, salonske obleke** itd. po najnovejši modi z največjo natančnostjo in po jako nizkih cenah — Zaloga raznovrstnih snovij za zastave in velik izbor društvenih znakov kakor tudi raznovrstni manifakturni predmeti za pustni čas. Nadejaje se blagohotne podpore cenjenih mojih odjemnikov, beležim najndaneje

M. Aite.

Gostilna „Gambrinus“

v ulici Rossetti je odprta do 4. ure zjutraj vsakokrat, kadar je v gledališču Rossetti ples

Anton Kramberger.

Nova drogerija

DRAGOTIN-A JENULL

v Trstu, Via Geppa vogal Via Carradori 6. je preskrbljena z vsem v to stroko spadajočim blagom. Priporočam zlasti vse predmete za čiščenje, barvanje in zboljšanje vina. Specijaliteta v zdravih za govejo živino, konje, prešice itd., razkužilo proti bubonični kugi, razkužljiva mila in razkužljivi prah za oblažiti zrak v vodnikih, straniščih, jamah itd. Za svečnico velik izbor sveč iz pristnega voska kakor tudi barvane sveče. Sprejemam naročbe za slikanje svetnikov itd. na svečah.

Vse po nizkih cenah
Ozira se na svoje 26-letno službovanje v drogerijah v ulici Ghega in Benvenuto ter obljubuje točno in pošteno postrežbo se priporočam slav. občinstvu v mestu in na deželi.

Spoštovanjem
Dragotin Jenull.

Najboljše berilo in darilo ☺ ☺ ☺

☺ ☺ je vsestransko jako pohvaljena

„Vzgoja in omika ali izvir sreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge blaziti in prav olikati) ter se dobi za predplačilo 1 gld. 50 kr., po pošti 10 kr. več, ali proti po štemu povzetju pri Jožefu Valenčiču na Dunaju III., Steingasse N. 9 I. St., Th. 10.

Založnik ozir. prodajalec je voljen vrniti denar, ako bi mu kupec poslal knjigo se nerazrezoano in čisto v treh dneh nazaj. Cena je skrajno znižana, knjig je malo več.

Pohištvo in meblji.

Novoporočenci pozor!

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledal, stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetacijami in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsakovrstnih naročil v vsoto stroko spadajočih del. Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 14. Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

Dne 30. decembra 1899.

odprl sem nov

Restaurant Centrale Pilsen

v Via Torrente št. 10

z vrtom in keglščem, razsvetljenim z elektr. lučjo Plzensko pivo iz zadržne pivovarne v Plznu in bavarske Reichenbräu v Kulmbachu.

Tu in inozemska vina prve vrste. Izvrstna kuhinja. Točna postrežba. Zmerne cene.

Rafael Güttner

voditelj.

Acquedotto 21.

Acquedotto 21.

VELIK PANOPTIK

Ivana Hermann-a

poznani že po svojih umetnih in mehaničnih podobah, izloženih ob urodu lokala.

Največji izbor mojsterskih del

iz mehanične plastike.

Vse podobe so od voska izdelane v naravnih velikostih od največjih umetnikov sedanjega v ka

Non plus ultra mehanične umetnosti.

VSEBINA:

Avstrijski cesar, rimski papež, deklica s pevajočimi ptic.

umirajoči ranjeni vojak, trpinčenje device itd.

Vse se giblje, kakor da bi bilo živo.

Posednost: Posnetek od voska žetne »The Spotted Girl« afrikanskega plemena, ki bo živa izložena letos na pariški razstavi.

Panorama: Bursko - angleška vojna, potapljanje »Burgignone«, špansko - ameriška vojna itd.

Vsak dan od 9. zjutraj do 10. zvečer

Vstopnina . . . . . 10 novč.

Vojaški in otroci . . . 5 „

POZOR!!

Čast mi je naznanjati slavnemu slov. občinstvu osobito pa Svetoivančanom, da sem povsem preuredil svojo poznano trgovino z jestvinami, ter jo preskrbel z vsem v to stroko spadajočimi predmeti kakor: olje, kisa, mila, eikorije (tudi sv. Cirila in Metoda), čokolado, kakao, vžigalice sv. Cirila in Metoda, kruh, sveče, otrobi, oves ter sploh vseh jestvin.

Različne fine vina v buteljkah.

Vse sveže in po najnižjih cenah.

Na zahtevo se kupljeno blago pošilja na dom. — Nadejaje se obile podpore od strani svojih sonarodnjakov se beleži udani

Nazarij Grižon

v Trstu, ulica Giulia št. 64.

Narodna jed

postati morajo testenine iz Prve kranjske tovarne testenin Znideršič & Valenčič v II. Bistrici po njih izbornem okusu, obilni redilnosti, nizki ceni in enostavnem pripravljanju. Zahtevajte jih v vseh prodajalnicah jestvin.

Kurje oči

trdo kožo, žulje itd. odpravi hitro, brez bolečin in gotovo, izvrstno, v svojem učinku neprekosljiv Trnkoczy-jev obliž, kateri se dobiva v Francisus-Apotheke na Dunaju V.2 Schönbrunnerstrasse 107. Cena 60 kr., po pošti kot uzorec brez veljave 65 kr., kot priporočena pošiljatev 80 kr., franko po predplačilu zneska v poštinih znakih ali proti povzetju. Obliži za poskušnjo 35 kr., po pošti 40 kr. **Učinek zajamčen!** Razpošiljatev takoj po sprejemu naročbe V Trstu se dobiva pri gosp. lekarnarju SERRAVALLO, Piazza del sale.